

# Skriftlig Innspill fra Norsk Industri

## 1. Innledning

Norsk Industri er primært negativ til grunnrenteskatt på konvensjonelt havbruk. Sekundært mener vi at det er flere endringer som må gjøres for å redusere de negative konsekvensene dette vil ha på arbeidsplasser, investeringer og teknologiutviklingen i bransjen. Investeringer for 40 milliarder er satt på vent, nedskalert eller avvirket siden 28. september 2022. Konsekvensene av dette er svært store for leverandørindustrien og situasjonen kan ikke fortsette.

## 2. Utviklingstillatelsene

Målet med utviklingstillatelsene har vært å gi sterke insentiver til å utvikle ny teknologi. Antall tillatelser var basert på hvor mange kommersielle tillatelser som var nødvendig for at prosjektet skulle bli marginalt lønnsomme og kunne realiseres. Utviklingstillatelsene får grunnrenteskatt først ved konvertering og verdien av tillatelsene faller da om lag tilsvarende skattesatsen. Det er store kostnader forbundet med prosjektene og gjennomføringen avhenger av verdien på konsesjonene som kan konverteres.

Norsk Industri mener bortfallet av risikoavlastning som følge av verdifallet i utviklingstillatelsene må kompenseres. Videre må pantegrunnlaget for utviklingstillatelsene reetableres, slik at selskapene har mulighet til å finansiere prosjektene i tråd med det som var tilfellet når utviklingskonsesjonene ble gitt.

Utviklingstillatelsene må inkluderes i grunnrenteskatten fra dag én, gitt at de konverterte konsesjonene får grunnrenteskatt, samt at det må gis et reelt fradrag for gjennomførte investeringer.

## 3. Unnta lukkede løsninger fra grunnrenteskatt

Utformingen av grunnrentebeskatning av havbruksnæringen må skje på en slik måte at den sikrer en bærekraftig utvikling av næringen. Bærekraftig produksjon gir høyere drifts- og investeringskostnader, men det er gjentatte ganger vist at slik oppdrettsteknologi kan skape overlegne biologiske resultater over tid. Fritak fra grunnrenteskatt vil utligne lønnsomhetsforskjellene mellom teknologi som leverer mer bærekraftig produksjon og eksisterende løsninger.

For å kvalifisere til å unngå grunnrente kan for eksempel en lokalitet måtte dokumentere fire enkle tall fra produksjon:

- a) Dokumentere redusert smitterisiko fra inntaksvann ved å unngå overflatestrømmene

- b) Null lus under drift
- c) Opptak av en gitt mengde slamvann
- d) Dokumentere ekstra rømningsikkerhet.

Antall lukkede løsninger er i dag såpass lavt at det vil i liten grad påvirke provenyet de første årene, men vil være av enorm betydning for innfasing av ny og mer bærekraftig teknologi.

#### **4. Havbruk til havs (HTH) - nøytral grunnrenteskatt kan sikre lønnsom og bærekraftig utvikling**

- Dagens lovforslag inkluderer ikke HTH. Dette gir stor usikkerhet om fremtidig skattlegging av HTH og vanskeliggjør finansieringen av nødvendige investeringer – noe som setter realiseringen av HTH på norsk sokkel i fare. Grunnrenteskatt på HTH bør innføres fra dag én.
- Stabile og forutsigbare rammebetingelser er avgjørende. For å sikre like konkurransebetingelser bør det innføres en nøytral kontantstrømbasert grunnrenteskatt uten bunnfradrag hvor det løpende utbetales negativ grunnrenteskatt.

#### **Nærmere om HTH og behovet for en grunnrenteskatt på HTH**

Mot 2050 kan HTH gi en årlig verdiskaping i størrelsesorden hundre milliarder kroner, med mange titalls tusen sysselsatte. HTH bygger på norsk spisskompetanse fra kystnært havbruk, design, konstruksjon og drift av offshore installasjoner fra olje og gass og maritim industri – samt det gode og tette samarbeidet mellom aktører, myndigheter og forskning. Norge har en unik mulighet til å ta en lederrolle i HTH, slik vi har gjort i kystnært havbruk.

Tilrettelegging for HTH er en del av en langsiktig strategi for lønnsom og bærekraftig vekst i norsk havbruk, hvor volumvekst langs kysten er begrenset. HTH innebærer at vi kan drive oppdrett i et naturmiljø som laksen er skapt for, og som har gunstige forhold med eksempelvis jevn og ensrettet strøm og stabile temperaturer. Videre legger myndighetene opp til at det kan bygges en god lokalitetsstruktur med fokus på biosikkerhet og fiskevelferd. Relevant forskning viser at vi i åpent hav kan redusere utfordringer med lakselus.

HTH og grunnrente. Finansdepartementet argumentere med at det er usikkert om det kan forventes en grunnrente i HTH. De samme argumenter som er vektlagt for grunnrente i kystnært havbruk, gjelder også for HTH:

- *Lønnsomhet:* HTH er en ny næring, men basert på kunnskap og erfaring fra dagens lakseproduksjon forventer næringen en lønnsomhet som etter statens beregninger vil gi grunnrente gitt et nøytralt grunnrenteskatteregime fra dag én.

- *Antallsbegrensede tillatelser:* Det vil være miljøbegrunnede begrensninger for hvor mange tillatelser som kan tildeles til HTH-virksomhet. Myndighetene vedtar *når* og *hvor mange* HTH-tillatelser som kan tildeles.
- *Knapphet på egnede lokaliteter:* Myndighetene vurderer hvilke områder som kan være egnet til HTH-virksomhet, hvor arealbruk og miljøhensyn vektlegges. Regelverket legger ikke opp til bruk av mobile HTH-anlegg, og produksjonen kan ikke flyttes mellom lokaliteter/områder.
- *Mobilitet:* Strømstyrke, strømrøtning, temperaturforhold og bølger er av stor betydning for hvor man kan drive HTH. For å lykkes med HTH kreves det også kompetanse både innen biologi og drift samt tilgang til en komplett verdikjede og servicenæring.

Ved å innføre en nøytral kontantstrømbasert grunnrenteskatt på HTH fra dag én der staten deltar som en passiv investor, har vi en unik mulighet til å sikre at fremtidig overskudd fra HTH kommer velferdsstaten til gode samtidig som vi sikrer forutsigbare rammevilkår som er avgjørende for å realisere HTH. Dersom grunnrenteskatt innføres uten at HTH er inkludert, vil det være politisk risiko for senere innføring av grunnrenteskatt når næringen blir lønnsom. Usikkerhet knyttet til fremtidig skatteregime og manglende overgangsregler gjør det svært vanskelig å realisere HTH.

Løpende refusjon av skatteverdien av underskudd er et sentralt element for at en kontantstrømbasert grunnrenteskatt skal virke nøytralt på investeringer og bør innføres i grunnrenteregime for HTH. Bunnfradrag er på den annen side et element som svekker nøytralitetsegenskapene til grunnrenteskatten og er ikke nødvendig for HTH.

Det må gis rettferdige overgangsordninger ved innføring av grunnrenteskatt. Ved innføring av grunnrenteskatt må skattyter gis fradrag for virkelig verdi av eiendeler som tas med inn i det nye skatteregimet. Det er ikke rimelig eller nøytralt hvis skattyter bare får fradrag for investeringene i ordinær selskapskatt, mens inntektene som investeringene gir grunnlag for skattlegges med grunnrenteskatt. Fradrag i grunnrenteskatten kan baseres på regnskapsmessig verdi på innføringstidspunktet. Tilsvarende må verdien av fisken (biomassen) komme til fradrag i grunnrenteregimet basert på virkelig verdi på innføringstidspunktet.

## **Forslag til egen bestemmelse for innføring av grunnrenteskatt på HTH**

### **§ 19-12 Havbruk til havs**

- (1) Reglene i § 19-1 til § 19-11 gjelder tilsvarende for akvakulturtillatelser for matfisk på lokaliteter til havs, jf. laksetildelingsforskriften kapittel 4, med de tillegg, unntak og presiseringer som følger av punkt (2) til (5).
- (2) Regnskapsmessig verdi av driftsmiddel som nevnt i § 19-6 første ledd bokstav c samt virkelig verdi av levende fisk per 31. desember året før virksomheten blir skattepliktig etter første ledd, kan fradragføres. § 19-6 første ledd bokstav e første punktum og § 19-6 fjerde ledd bokstav f gjelder ikke.
- (3) § 19-8 om bunnfradrag gjelder ikke.

(4) Dersom grunnrenteinntekten for virksomhet etter § 19-12 blir negativ etter beregningen i § 19-4 bokstav a og b, skal skatteverdien av gjenværende negativ grunnrenteinntekt utbetales skattyter i forbindelse med skatteoppgjøret. Skatteverdien fastsettes ved å multiplisere negativ grunnrenteinntekt med gjeldende sats i inntektsåret.

(5) Når skatteverdien av negativ grunnrenteinntekt utbetales etter punkt (3), skal negativ grunnrenteinntekt ikke fremføres med rente etter bestemmelsene i § 19-7 (2) eller § 19-9.